

قربان؛ حدیث شیفتگی و ایثار در مسلخ عشق

عید قربان روز بزرگ آزمون بندگی و یکتاپرستی، روز شکست بزرگ شیطان، روز ایثار و از خود گذشتگی، روز نجابت، وقار و ایثار اسماعیل و پیروزی ابراهیم و اسماعیل در امتحان بزرگ الهی، روز رمی در جمرات و غلبه بر شیطان بزرگ و همه شیاطین درون و روز صلابت و مقاومت است.

عید قربان روز بزرگ آزمون بندگی و یکتاپرستی، روز شکست بزرگ شیطان، روز ایثار و از خود گذشتگی، روز نجابت، وقار و ایثار اسماعیل و پیروزی ابراهیم و اسماعیل در امتحان بزرگ الهی، روز رمی در جمرات و غلبه بر شیطان بزرگ و همه شیاطین درون و روز صلابت و مقاومت است.

به گزارش ایسنا، عید قربان ریشه در دوران قبل از تاریخ بشر دارد. انسان اولیه که از فهم طبیعت عاجز است، برای به دست آوردن ترحم خدایان دست به قربانی کردن حیوانات و انسان‌ها میزند. این سنت در اسلام نیز پذیرفته شده است. ذبح قربانی جهت تقرب پروردگار از زمان ابو البشر حضرت آدم علیه السلام شروع شد، وقتی که دو فرزندش هابیل قوچی و قابیل مقداری گندم را به عنوان قربانی به بارگاه خداوندی تقدیم نمودند. به دستور و روال آن زمان آتشی از آسمان آمده، قربانی هابیل را سوخت، که این علامت قبولیت بود و قربانی قابیل به حال خود باقی ماند.

در قرآن مجید این واقعه تاریخی چنین آمده است:

171#؛ اذ قربا قربانا فتقبل من احدهما و لم تقبل من الاخر» (مائده 27)

ترجمه: وقتی که (هابیل و قابیل، پسران آدم) قربانی تقدیم کردند از یکی (یعنی هابیل) پذیرفته شد و از دیگری (قابیل) پذیرفته نشد. بعد از آن این عمل در تمام ادیان سماوی به عنوان یک عبادت و ذریعه قرب و در مناسبات و مواقع خاص به عنوان یک دستور و آیین جای ماند. اینجاست که می بینم تمام ملت‌ها اعم از پیروان ادیان سماوی و غیر سماوی با ذبح حیوان یا صدقه دادن پول و کالا به بارگاه خداوندی یا معبود های باطل خویش تقرب می‌جویند.

واقعه تاریخی بی نظیر

ابراهیم (ع) در امتحانی بزرگ؛

سیرت و زندگانی تمام انبیاء علیهم الصلاة و السلام پر از قربانی و مجاهده‌هاست اما زندگانی شخصیت ابر مرد تاریخ، ابوالانبیاء حضرت ابراهیم علیه الصلاة و السلام به تنهایی تاریخی است زنده و جاویدان پر از قربانی‌ها، مجاهده‌ها، رنج‌ها و مشقت‌ها، هجرت‌ها و دعوت‌ها.

در روایات مختلف دینی آمده است که ابراهیم در سن بالا دارای فرزندی شد که او را اسماعیل نام نهاد و برایش بسیار عزیز و گرامی بود. اما مدتها بعد، هنگامی که اسماعیل به سنین نوجوانی رسیده بود، فرمان الهی چندین بار در خواب به ابراهیم نازل شد و بدون ذکر هیچ دلیلی به او دستور داده شد تا اسماعیل را قربانی کند.

او پس از کشمکش‌های فراوان درونی، در نهایت با موافقت خالصانه فرزندش، به محل مورد نظر می‌روند و ابراهیم آماده سر بریدن فرزند محبوب خود می‌شود. اما به هنگام انجام قربانی اسماعیل خداوند که او را سربلند در امتحان می‌یابد، گوسفندی را برای انجام ذبح به نزد ابراهیم می‌فرستد.

این ایثار و عشق پیامبر به انجام فرمان خدا، فریضه‌ای برای حجاج می‌گردد تا در این روز قربانی کنند و از این طریق برای یتیمان و تهیدستان خوراکی فراهم سازند. در این روز همچنین مستحب است که نماز عید قربان برپا گردد. نماز عید قربان باید در فاصله زمانی طلوع آفتاب روز عید تا ظهر خوانده شود و شامل دو رکعت است.

قربانی یک عبادت مالی و از شعائر اسلام است و در مقابل دیگر عبادت‌های مالی و بی‌زگی‌های خاصی در بر دارد، با توجه به آن ویژگی‌های قربانی بین عبادت‌های دیگر جایگاه و اهمیت متمایزی را حائز است.

مفهوم و معنی قربانی

از نظر معنای لغوی «قربانی» از لفظ «قربان» مأخوذ است، هر آن چیزی که ذریعه و وسیله تقرب و نزدیکی الله تعالی باشد آن را «قربانی» می‌گویند، آن چیز خواه ذبح حیوان باشد یا دیگر صدقات.

بعضی از علماء هر نیکی و عمل خیر را که باعث قرب و رحمت الهی باشد «قربانی» می‌نامند.

البته در عرف عام به آن حیوان مخصوص «قربانی» گفته می‌شود که به خاطر رضای الله در روزهای معین عید الاضحی- عید قربان- مسلمانان آن را ذبح می‌کنند و کلمه قربانی از لفظ قربان گرفته شده و چندین بار در قرآن مجید آمده است، در اکثر مواقع مراد از آن «قربانی» حیوان مذبوحه است.

قربان در منظر رسول خدا(ص)

در خصوص قربانی وقتی که از پیامبر اکرم(ص) سوال می‌شد: «ما هذه الاضاحي؟» این قربانی‌ها چه هستند؟ آن حضرت در پاسخ می‌فرمودند: «سنة ابيكم ابراهيم عليه اسلام» (قربانی) سنت (و یادگار) پدرتان حضرت ابراهیم علیه اسلام است. اصحاب پرسیدند: «فما لنا فيها يا رسول الله» ای رسول گرامی! ما را از ذبح قربانی چه می‌رسد؟ آن حضرت در جواب فرمودند: «بكل شعرة حسنة...» در مقابل هر مویی شما را یک نیکی می‌رسد و در مقابل هر پشمی به شما یک نیکی می‌رسد. (مشکوة)

قربانی یادگار و خاطره ابراهیمی

خداوند متعال تمام افعال و اعمال حضرت ابراهیم علیه السلام را پسندیده و آنها را برای امت آن حضرت صلی الله علیه و سلم مشروع قرار داد بخصوص اعمالی که به حج و قربانی متعلق هستند، تا نام گرامی آن ابر مرد تاریخ برای همیشه جاویدان بماند و کلام ربانی در حق ایشان صادق آید که بعد از بیان واقعه آزمایش بزرگ الله تعالی می‌فرماید: «و تركنا عليه في الاخرين سلام علي ابراهيم» و نام نیک او را در امت‌های بعد باقی نهادیم. سلامتی باد بر ابراهیم.

قربان درسی برای تکامل روحی و تربیت تدریجی

یک فرد مسلمان وقتی که دوست داشتنی و بهترین حیوانی از قبیل شتر و گاو و گوسفند را در راه رضای خدا قربانی می‌کند در واقع گویا برای تکامل روحی و تربیت تدریجی نخستین درسی به او آموخته می‌شود که او از قربانی نفیس برای قربانی نفس خویش آماده گردد و در عین حال برای فقراء و مساکین بهترین صدقه و خیرات است که خانواده خویش نیز از آن استفاده می‌کند. یقیناً در کشورهای اسلامی بین شهر نشینان و روستائیان خانواده‌های بسیاری هستند که در طول سال یک بار هم گوشت بر سر سفره شان نمی‌بینند اگر گوشت قربانی عادلانه طبق سنت توزیع شود بهترین خدمت و کمک برای خانواده‌های مستمند خواهد بود.

عید نزدیک شدن به خداوند

عید قربان آنگونه که از اسمش هم پیداست عید نزدیک شدن به خداوند و دریافت رحمت بی‌منت‌های الهی با هر کار نیک است، یکی از کارهای نیکی که در عید قربان انجام می‌شود حج تمتع است که یکی از مترقی‌ترین ابعاد اعتقادی و عملی اسلام پس از توحید و جهاد را دارا است، آداب و اعمالی که حاجی در حج انجام می‌دهد مانند منشور بی‌نهایت زندگی است که هر کسی به اقتضای سطح درک و فهم خویش به مشاهده پرتوهایی از آن دست می‌یابد.